

20.04.2016

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VM/2348/00.01.03.00/2015

Asia **OKM Lausunto kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen valti-
on talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ministeriöitä välittämään lausuntopyynnön hallinnon-
alansa kirjanpitoyksiköille ja talousarvion ulkopuolisille rahastoille ja kokoamaan niiden
vastausten perusteella koko hallinnonalaa kattavan lausunnon. Opetus- ja kulttuurimi-
nisteriö lausuu asiassa kunnioittavasti hallinnonalansa osalta seuraavaa.

1. Lausumat vastuunjakoa koskevista ehdotuksista

Sopimusten ja niihin liittyvien sopimuskohdistusten (tiliointien) sekä laskutussuunnitel-
mien ylläpidon siirtäminen ehdotuksen mukaisesti palvelukeskukseen on kannatetta-
vaa.

Automaattitiliointia ei ole mahdollista ottaa käyttöön kaikissa ostolaskuissa. Ehdotuksen
mukaan palvelukeskus tiliöisi automaattitiliointien ulkopuolelle jäävät manuaalisesti tili-
öivät laskut kirjanpitoyksikön ylläpitämien tiliointiohjeiden mukaisesti. Yksityiskohtais-
ten tiliointiohjeiden laatiminen ja niiden ajantasainen ylläpito tuntuu mahdolliselta toi-
mintamenoista maksettavien menojen kohdalla. Sen sijaan tiliointiohjeiden laatiminen
ja ylläpito tulisi olemaan raskas ja uusi tehtäväkokonaisuus kirjanpitoyksiköille, joilla on
paljon ulkopuolista rahoitusta useilta eri rahoittajilta (yhteisrahoitteista toimintaa), mak-
sullista toimintaa, useita talousarviotilejä ja niihin liittyviä erilaisia alv-tiliöintejä sekä
edellä mainituista seikoista johtuen paljon sisäisen laskennan seurantakohteita. Tie-
tyissä tapauksissa laskujen manuaalinen tiliointi edellyttää pääsyä kirjanpitoyksikköjen
substanssijärjestelmiin, joista osa sisältää lain mukaan salassa pidettävää tietoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo ostolaskujen manuaaliseen tiliointiin liittyvän mui-
den kuin toimintamenoista maksettavien menojen osalta niin paljon organisaatiosidon-
naista erityistietoa ja -osaamista, ettei sen siirtäminen palvelukeskuksen tehtäväksi ole

tarkoituksenmukaista ja mahdollista. On ilmeistä, että siirto ei tehostaisi toimintaa, vaan johtaisi tarpeettomaan selvittelyyn ja kahdenkertaiseen työhön.

Ehdotuksen mukaan kirjanpitoyksikön laskuttamien asiakkaiden asiakaspalvelu siirtyisi palvelukeskukseen. Kirjanpitoyksikön velvollisuutena olisi toimittaa palvelukeskukselle tarvittavat tiedot sisällöllisiin kysymyksiin, jotta palvelukeskus voisi vastata asiakkaalle. Tällainen toimintatapa synnyttäisi turhan välitason ja johtaisi asiakkaan kannalta ketjutettuun asiakaspalveluun ja vasteaikojen pidentymiseen. Monien kirjanpitoyksikköjen laskutus ei ole luonteeltaan esim. hinnastoihin perustuvaa myyntiä, vaan mm. erilaista yhteistoimintaan tai yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvää laskutusta, valtionapujen palautuksia ja takaisinperintää. Edellä mainituissa tapauksissa laskutusta koskevien tiedustelujen olisi kokonaistyömäärä huomioiden luontevinta ohjautua laskuttavalle kirjanpitoyksikölle.

Ehdotuksen mukaan liikekirjanpidon tilien käytön valvonta siirtyisi palvelukeskukselle. Ehdotuksessa ei avata tarkemmin, mitä tehtäviä liikekirjanpidon tilien käytön valvonta pitäisi sisällään. Tämän vuoksi olisi syytä varmistaa, ettei kirjanpitoyksikössä ja palvelukeskuksessa tehdä ehdotuksen toteutuessa päällekkäistä työtä. Liikekirjanpidon tilien käytön valvontaa voisi tehostaa helpoiten vähentämällä liikekirjanpidon tilien lukumäärää erityisesti palveluhankintoihin käytettävien liikekirjanpidon tilien osalta.

Ehdotuksen mukaan kirjanpitoyksiköiltä poistuisi mahdollisuus tehdä muistiotositekorjauksia suoraan Rondon. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää parempana vaihtoehtona nykyistä käytäntöä, jossa kirjanpitoyksiköllä on mahdollisuus korjata havaitsemansa virheelliset kirjaukset suoraan Rondon ilman viivettä, joka aiheutuu Excel-muistiotositteiden käyttämisestä.

Ehdotuksen mukaan matkalaskujen tarkastaminen siirtyisi palvelukeskuksen tehtäväksi. Vastuu matkalaskun asiatarkastuksesta ja hyväksymisestä säilyisi edelleen kirjanpitoyksiköillä. Kirjanpitoyksiköissä suoritettava asiatarkastus pitää sisällään matkustusohjeiden noudattamisen, kuittitositteiden tarkistamisen ja tiliöinnin oikeellisuuden varmistamisen. Laskujen lähetys palvelukeskukseen pidentäisi prosessin kiertoa entisestään ja lisäisi kokonaistyömäärää ja siten käsittelykustannuksia per lasku. Monilla kirjanpitoyksiköillä on huomattavan suuri määrä ulkopuolisten matkustajien matkalaskuja. Ulkopuolisten matkalaskujen todentaminen edellyttää organisaation ja sen prosessien hyvää tuntemusta.

Henkilöstöhallintoa koskevien palkanlaskentatehtävien osalta esitetty vastuunjako vastaa pitkälti nykyistä työnjakoa. Palkanlaskennassa esiintyy edelleen paljon virheitä.

2. Arvio siitä, vastaako lakiluonnoksen ja vastuunjakotaulukoiden mukaisten tehtävien siirto Palkeisiin liitteessä 5 arvioitua hallinnonalalta Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrää

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan tässä vaiheessa ei ole aihetta muuttaa arviota hallinnonalalta Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrästä. Suomen

Akatemia on omassa lausunnossaan todennut, että Akatemiassa on jo valmistauduttu kirjanpitäjän tehtävien siirtoon. Akatemian kirjanpitäjä jää vuoden 2016 aikana eläkkeelle eikä hänen tilalleen rekrytoida uutta henkilöä, vaan Palkeiden kanssa on keskusteltu kirjanpitäjän tehtävien siirrosta Palkeiden tehtäväksi. Myös Suomenlinnan hoitokunnassa on tulossa samantapainen tilanne vuoden 2016 lopussa. Nämä tehtävien siirrot tulisi ottaa huomioon osana hallinnonalalta siirtyvien määrässä.

3. Muut mahdolliset asian valmistelussa olennaiseksi arvioidut seikat

Palkeisiin siirtyvien henkilöiden fyysisen työskentelypaikan määrittelyssä tulisi ottaa muun ohella huomioon myös järjestelystä aiheutuvat kustannukset niin, että lopputulos olisi mahdollisimman kustannustehokas. Palkeiden uuden toimipaikan perustaminen pääkaupunkiseudulle lisää toimitilamenoja, mutta luovuttavissa virastoissa toimitilamenot eivät todennäköisesti vähene.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Erityisasiantuntija

Jyrki Tanskanen

Jakelu Neuvotteleva virkamies Juha Halonen, VM

Tiedoksi Arkistolaitos
Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO
Museovirasto
Opetushallitus
Suomen Akatemia
Suomenlinnan hoitokunta
Erityisavustajat
Opetus- ja kulttuuriministeriön osastot ja erilliset yksiköt